

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno na pošti D 10—, za ino-
mesestvo D 18—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10—,
inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poština plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. priložna, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoizdatni
račun šte. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 29. novembra 1922.

Številka: 271.

Reško vprašanje. Izjava Hrvatskega bloka pred mini- strskim svetom.

Reški prekucuhji se udajajo v svojo
usodo.

Trst, 23. novembra.

(N. n.) Preskrbel sem vse mogoče
italijanske liste, ali delo je bilo za-
stoj; nisem našel, česar sem iskal.

Kakor so namreč poročali jugoslo-
vanski listi, je 18. in 19. novembra
zborovala v Kraljeviči, na jugoslo-
venskem ozemlju, reška konstituanta
in se je udeležilo tega zborovanja 45
članov konstituante, dočim pa je 10
zadežanih članov poslalo svoje pisme-
ne izjave, v katerih so izjavili, da se
strinjajo s sklepi zborujoče večine. Ker
reška konstituanta šteje 75 članov, je
potemtakem zborovala v Kraljeviči
večina vse konstituante, in če se šte-
jejo tudi glasovi onih 10 članov, ki so
poslali pismene izjave, je bila v Kra-
ljeviči zastopana celo še več kot dve-
tretjinska večina reške konstituante,
kar znači, da je na usta govornikov,
ki so tu podajali svoje izjave, govorila
več kot dve tretjini reškega prebi-
valstva. Kakor znano, se je konsti-
tuanta ponovno izrekla za popolno svo-
bodo in neodvisnost reške države ter
najožje priateljstvo z obema sosedna-
ma Italijo in Jugoslavijo. Predsednik
Zanella je poudarjal na očitek, da je ju-
goslovanofil, da je v resnici iskren jugo-
slovanofil, da hoče gojiti najiskrenejši-
še odnose ne samo z Italijo, temveč
tudi z Jugoslavijo, ter da le želi, da bi
postali taki jugoslovanofili vsi Itali-
jani, da bi vendar že prišlo do pošteno-
ga sporazuma med obema narodoma.
Protestiral je proti nezakonitostim, ki
se vrše na Reki od letošnje pomladi
sem, ko je bil on kot zagoniti predsed-
nik reške države preganjan z Reke, in
zlasti tudi proti novim volitvam, ki jih
baje hočejo izvršiti sedanji gospodarji
na Reki. Izrazil je upanje, da sedanja
laška vlada povrne Reki mir in red ter
polno svobodo.

Kakor že rečeno, sem premetel vse
laške liste, da bi našel v njih kako po-
ročilo o tem sestanku reške konstitu-
ante, ali iskal sem zaman. Laški tisk
je popolnoma zamolčal ta izraz resnične
volje reškega prebivalstva. Zato
pa je tem zanimivejše, kako si tisti
ljudje, ki danes de facto vladajo na Re-
ki, predstavljajo najbližjo bodočnost
reške države. V tem pogledu čitam
v glasilu reških prekucuhov, ki so se-
daj na krmilu, v reškemu listu »Ve-
dette d'Italia« naslednjo izjavo:

»Od danes dalje izjavljamo, da se
mora rešitev reškega vprašanja pod-
rediti koristim naroda (seveda itali-
janskega, torej italijanske države) in
da bomo, prepričani o tej potrebi, po-
korni vladi domovine (to se pravi: I-
talije!), pa naj sklene karkoli glede
nas. Dokler so bili na vladi v Italiji
ljudje, ki so imeli malo nacionalnega
čuta in neodločno voljo, ni bilo misliti,
da bi bili smeli zahtevati od nas pa-
sivne pokorščine. Bil je celo čas, ko
smo smatrali za dolžnost, da se upre-
mo in uprli smo se. Danes je položaj
drugačen. Danes vemo, danes vedo vsi
reški Italijani, da nova vlada (itali-
janska), pravi izraz najčistejšega in
najgloblejšega nacionalnega čustva, sto-
ji ti vse, kar bo mogoče brez škode za
narod (italijanski, italijansko državo),
da zadovolji naše želje. Če nekatere
teh naših želja ne bodo zadovoljene, se
pravi to, da se ne morejo zadovoljiti
brez škode za narod. In če se bo zahte-
valo tudi kaka žrtve, se pravi to, da je
potrebna. In pokorili se bomo brez be-
sed, kajti danes se na Reki služi do-
movini (italijanski) s pokorščino.«

Beograd, 28. novembra. (Izvirno.)
Včeraj popoldne se je vršila seja
ministrskega sveta, ki ji trajala do ve-
čera. Pooblaščen minister Ljuba Ne-
šić je referiral o začetku lausanske
konference. Referiral je tudi o poga-
janjih med dr. Ninčičem in italijan-
skim ministrskim predsednikom Mus-
solinijem glede ureditve odnosov
med našo državo in Italijo. Poročal je
nadalje o stanju, v katerem se nahaja
pogodba iz Santa Margherita. Referat
je ostal tajen, vendar pa se izve, da je

Obsodba dr. Stojkova. — Pet let zapora.

Sombor, 28. novembra. (Izvirno.)
Včeraj je bila izrečena obsodba proti
dr. Stojkovu in tovarišem. Sodišče je
potrdilo krivdo dr. Stojkova in soob-
dolžencev, izvzemši Jovana Kolariča,
ki je bil oproščen, ter jih je obsodilo.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Madžarsko.

Budimpešta, 27. novembra.
(Izvirno.) Madžarski minister zuna-
njih zadev grof Banffy in jugoslov.
minister zunanjih zadev dr. Ninčič sta
se že na zborovanju Zveze narodov v
Ženevi razgovarjala glede obnove go-
spodarskih odnosov med obema dr-
žavama. Sedaj je jugosl. vlada stavila
ponudbo, da se sklene med Madžarsko
in kraljevino SHS trgovska pogodba.
Madžarska vlada je privolila v to in je
prosila beograjsko, naj imenuje svoje
delegatke. (Op. ured. To vest smo povze-

minister Ljuba Nešić mnenja, da bo
fašistovska vlada prisiljena predložiti
dotično pogodbo zbornici ter jo tudi iz-
vesti. Med drugim se je na seji mini-
strskega sveta razpravljalo o komuni-
keju Hrvatskega bloka, ki mu je bil
predložen. Izvedelo se je le toliko, da
vlada stoji na stališču, da se ne more
pogajati s Hrvatskim blokom, dokler
ne pride v Beograd. Večina ministrov
mislí, da Hrvatski blok ne bo prišel v
Beograd.

Dr. Stojkov je dobil 5 let zapora in 5-
letno izgubo časti, ostali obdolženci pa
so bili obsojeni v eno do dve in pol leti
zapora. (S tem je končana škandaloz-
na korupcijska afera, ki je dvignila
mnogo prahu. Op. ur.)

li po oficijelnem poročilu madžarskega
dopisnega urada, ki jo je razposlal v-
sem evropskim listom. Oficijelni mad-
žarski dopisni urad pa je v svojem po-
ročilu omenjal srbskega zunanjega
ministra, Srbijo in srbsko vlado, kar
smo mi predrugačili. Navajamo to kot
primer madžarske impertinence, ki
tudi v takih slučajih ne more zatajiti
svojih čustev do osvobojenih delov na-
še države in nalašč izziva z imeni, ki
so mednarodno nedopustna in v naši
državi protipostavna.)

Ika vlada namerava obnoviti zakona iz
leta 1919., ki prepoveduje pripadnikom
bivših sovražnih armad vstop na an-
gleška tla brez posebnega dovoljenja.
Zakon bo 23. decembra avtomatično
razveljavljen.

Poljska proti Nemčiji. — Nemčija se
opravičuje radi dogodkov v Gorenji
Šleziji.

Berlin, 27. nov. (Izv.) V posebni
noti, ki jo je predala dne 25. t. m. zvezi
narodov v Ženevi, odgovarja nemška
vlada na poljske obdolžitve glede zlo-
činov v Gornji Šleziji, ki so jih zakri-
vili Nemei za časa zasedbe tega ozem-
lja. Del teh obdolžitev se je izkazal kot
pretiran, mnogo pa sploh brez vsake
stvarne podlage. V svoji noti se Nem-
čija nadalje pritožuje, da Poljska ni
izpolnila v popolni meri prevzetih ob-
veznosti glede manjšinskih šol, kar
smatra Nemčija za kršenje ženevske
pogodbe.

BORZA.

Curli, 28. novembra. (Izvirno.)
Predborza. Pariz 37.70, Zagreb 1.85,
London 24.22, Berlin 0.0675, Praga
16.95, Italija 25.70, Newyork 536.—,
Dunaj 0.0074, žig. krone 0.0076, Budim-
pešta 0.23, Varšava 0.035, Sofija 3.90,
Bukarešta 3.40.

Lojalnost nove nemške vlade.

Berlin, 27. novembra. (Wolff.)
Danes je nova nemška vlada sporočila
reparacijski komisiji, da stoji brez pri-
držka na stališču, ki je izraženo v zna-
ni noti z dne 13. novembra in je čvrsto
odločena izvesti do konca svoj pro-
gram.

Likvidacija vojae.

London, 27. novembra. (Izvirno.)
»Daily Express« doznava, da angleš-

Jasnejše besede pač ni treba! Reški
razgrajati in prekucuhji, ki so ob vsaki
priliki skakali po koncu in celo rožlja-
li s svojimi sabljicami in bodali ter
naperjali puške tja preko rečiaskega
mosta na jugoslovansko stran, so da-
nes krotki kakor ovčice in pokorno pri-
čakujejo onega, kar ima priti iz Rima,
pa naj bo dobro ali slabo. In v »Piccolo
della Sera« čitam dopis enega glavnih
reških rogobornežev, Edvarda Susnu-
la, v katerem potrjuje, da se s to izja-
vo službenega lista sedanje namestniš-
ke reške vlade strinjajo brez razlike vse
stranke, vse skupine, vsi nacionalni
življi na Reki, ki vsevprek izjavljajo,
da se hočejo brez vsakega ugovora po-
koriti disciplini.

Susnul pripoveduje nadalje, da je
prav ta nova disciplina povod, da se je
opustila tudi misel na nove volitve, ki
so jih smatrali pred kratkim še za nuj-
no potrebne in je bilo že vse priprav-
ljeno zanje. Pripomnim naj tu, da je
bil namen novih volitev na podlagi no-
vega volilnega imenika, iz katerega
so seveda pometali skoraj vse Zanello-
ve pristaše, pristne Rečane, in vpisali
vanj vse mogoče tuje pritepenice, edino
je ta, da bi izslepili večino v novi kon-
stituanti ardiško-fašistovski pristaši
aneksije Reke k Italiji. Nova konsti-
tuanta bi seveda kar najodločnejše
protestirala proti izvršitvi rapalske
pogodbe, ki daje Reki neodvisnost in
bi se izrekla za priključenje Italiji.
Konstituanta v Kraljeviči je odločno
protestirala proti novim volitvam, a
sedaj so se odrekli temu naklepu tudi
reški ardiško-fašisti, ker jim je Mussoli-
nijeva izjava, da bo Italija spoštova-
la pogodbo, ki so ratificirane, pa naj
so dobre ali slabe, popolnoma pokvari-
la njihove aneksijske namene in na-
črte. Reški prenapetosti, ki so poslali
svoje odposlanstvo k Mussoliniju takoj,
ko je prišel na krmilo, so pač izpoznali,
da Mussolini ne pozna šale in da zara-
di njihovih pustolovščin ne bo izpo-
stavljaj Italije zaničevanju vseh naro-
dov, ki sklenjenih, podpisanih, ratifi-
ciranih in mednarodno priznanih po-
godb ne smatrajo za papirnate cunjce,
temveč za slovesne obveze, ki jih je
treba izpolnjevati. Tako je potem pri-
šlo, da pravijo danes na Reki, da je
vznemirjenje, ki bi ga prinesle nove
volitve, ne le odveč, temveč celo škod-
ljivo reškim koristim. In tako ostane
na Reki vse, kakor je bilo, seveda do-
kler Rim ne reče svoje končne besede,
to se pravi, dokler se med Rimom in
Beogradom ne doseže končni spora-
zum glede izvršitve rapalske pogodbe.

Mussolini je v svoji službeni izjavi
pred parlamentom poudaril prav po-
sebej, da predloži svetomargeritski do-
govor, ki vsebuje izvršilne določbe k
rapalski pogodbi, v odobritev parla-
mentu. Kolikor je doslej znano, odide
parlament že 26. t. m. na »božične« po-
čitnice in se snide najbrže šele tamle
v začetku prihodnjega leta. Ker je na
dnevnom redu — za časa Mussolinije-
ve odsotnosti parlament itak ni zboro-
val in se je zopet sestel šele danes —
predvsem začasni proračun in poobla-
stitveni zakon, ki daje vladi polnomoč
za izvedbo davčne in upravne reforme,
bo parlament imel dosti opraviti s te-
mi stvarmi in ni pričakovati, da bi
Mussolini postavil na dnevni red še
svetomargeritski dogovor. Še tem
manj pa je pričakovati tega, ker nje-
gov sestanek z dr. Ninčičem vključ
vsej vljudnosti, prijaznosti in prisrč-
nosti menda vendarle ni obrodil tistih
vspehov, ki jih je pričakoval. Ker pa
stiki niso pretrgani in je upati, da se
v nadaljnjih razgovorih med predstavi-
telji obeh držav itak doseže končni spo-
razum, bi bilo pričakovati, da pride
svetomargeritski dogovor in z njim

Končna rešitev reškega vprašanja v januarskem zasedanju pred rimski parlament, ki bo tedaj brez dvoma odobril dogovor.

Vse dotlej pa imajo reški »italianisimi« dovoli časa, da se nasanjajo o »gotovi popolni zmagi italijanske ideje«, o kateri sanja tudi že imenovani Edoardo Susnul v svojem dopisu. Realnost pa bo seveda drugačna, kajti Mussolini je v svojem pojmljenju pre-stvaren, da ne bi bil že zdavnaj spoznal, da je sedanjí ujetnik, nasilno ustvarjeni položaj na Reki nevzdržen in da more Reko rešiti popolne pogube edino le njeno jugoslovensko zaledje.

Mussolini se bo v svojih odločitvah brez dvoma naslonil na to temeljno resnico.

Politične vesti.

* **Občni zbor Samostojne kmetijske stranke** se je vršil 27. t. m. v Ljubljani. Govorili so poslanci Rajar, Majcen, Drogenik, Kušar, Mermolja, minister Pucelj in šef kmet. oddelka Sanein. Občni zbor je izrekel poslancem zaupanje; za revizijo ustave se je izrekel le pogojno, če bi ne izzvala novih ustavnih bojov in če bi bila revidirana ustava izdelana v smislu programa SKS; glede izvoza se je občni zbor pač izrekel za prost izvoz kmetijskih pridelkov, vendar pa ni naročil ministru Pucelju, naj izvaja konsekvence, če ne prodre, ampak je bil izvoljen poseben odbor strokovnjakov, ki naj izdela minimalne zahteve stranke glede izvoza svinj. Torej se bo minister Pucelj zadovoljil z kompromisno rešitvijo vprašanja izvoza ali s takozvano srednjo linijo.

* **Za občino Ljubljansko** se bje še zadnje dni do 3. dec., ko so volitve, ljut boj. Vsa znamenja kažejo, da izide demokratska stranka zmagovito iz volilnega boja. Zajedničarji po »Slov. Narodu« naravnost nebuveno napadajo demokratske voditelje dr. Žerjava, dr. Kukovca in druge; njihovi prostaški osebni napadi stoji danes že globlje ko psovanje mariborske »Straže«, ki je vendar dozdaj bila vzor časnikarske klopake. »Slov. Narod« si seveda tudi ne more kaj, da ne bi v vsaki številki lopnil tudi po nas Mariborčanin in po naši mariborski oblasti, dasi smo mi pustili že dolgo časa »Sloven. Narod« na miru, kakor smrdeči kup ob cesti. Naravno je, da bo tudi nam končno potrpljenje pošlo. Za danes samo povdarimo: demokrat, ki še z naročanjem podpira »Slov. Narod«, ni vreden imena demokrata. List, ki je proti mastnemu plačilu »Jadranske banke« objavljaj in še objavlja najostudnejše pamflete proti demokratskim voditeljem, mora izginiti iz vseh demokratskih hiš.

* **Slaba znamenja za naše Zajedničarje.** Kakor smo že včeraj poročali, so se na zagrebški univerzi 26. t. m. vršile volitve v akad. podporno društvo. Jugoslovani so dobili na dveh listah 616 glasov, vse druge stranke pa skupaj komaj 506. Takozvana tribunaška lista pod imenom »radni blok« je

dobila komaj 51 glasov. Tribunaši so bratci naših ljubljanskih zajedničarjev, tisti, ki so inscenirali prošlji zagrebški kongres. Slabo kaže, slabo.

* **Sklepi Hrvatskega bloka**, ki je imel v soboto plenarno sejo, so: Predsedstvu Radičeve stranke se dajejo proste roke glede pogajanj s predstavniki Srbov. Izključitev Frankovcev se potrdi. Zahteva se sestava vlade narodne koncentracije in sporazuma s Hrvati. Razpisati se morajo nove volitve. — Radič je izjavil, da ne pojde poprej v Beograd, dokler ne pade sedanjí vlada. Značilno je, da je bil odpovedan za nedeljo nameravani sestanek v Brodu.

* **Italijani in Črna gora.** Italijanom Črna gora še vedno ne da miru. Due 25. t. m. se je vršilo v Milanu novo zasedanje društva »Pro Montenegro« (za Črno goro), na katerem se je izjavilo proti priključitvi Črne gore k Jugoslaviji, zahtevalo samoodlobo za Črnogorce ter odpetegnitev jugoslovenskih čet. Zborovalci so poslali brzojavne pozdrave tudi D'Annunziju in Mussoliniju. Priključitev Črne gore k naši državi je bila že davno mednarodno priznana in zato so te italijanske mahinacije zgolj — kabaret.

* **Italijanski parlament** se je zopet ponižno uklonil Mussolinijevemu diktatu, je odglasoval s 275 proti 90 glasovom dnevni red, s katerim se da Mussolinijevi vladi polna oblast za svobodno ureditev parlamentarnih procedur in finančnih problemov ter javne uprave, nato pa glasoval za Mussolinijev predlog, da se zbornica odgodi. Človeku se zdi, da je Mussolini politični — Ben Aroliy Bey.

* **Kongres nemških irredentistov na Dunaju.** Nemški irredentizem se skuša vedno bolj organizirati. Posebno za češkoslovaške dežele obstojajo že močne izrazito irredentistične organizacije, kakor »Die Auslandsgemeinschaft der Sudetendeutschen«, »Hilfsverein für Deutschböhmen und Sudetenländer« itd. Te organizacije sklicujejo sedaj za 3. dec. na Dunaj kongres irredentistov. Iz programa je razvidno, da se vrši na predvečer, to je 2. dec. v mestni posvetovalnici velik manifestacijski shod za »neodrešene« brate, na katerem bodo govorili pred vsem zastopniki Nemcev na Češkoslovaškem, ki bodo orisali »suženjstvo«, katero morajo prenašati v tej slovanski državi, dalje pa tudi zastopniki Nemcev v drugih nemških državah, seveda tudi v Jugoslaviji. Dne 3. decembra se vrši kongres, združen z občnim zborom irredentističnih organizacij. Kongresa se vdeležijo tudi zastopniki vsenemških borbenih organizacij iz Nemčije in Avstrije. Kakor izgleda, se Nemci še dolgo ne bodo odrekli svojih visokoletnih načrtov o prodiranju Nemštva na vzhod in na jug.

* **Rusija išče stikov z našo državo.** Delegat sovjetske Rusije na lausanski orijentalski konferenci, Vorovski, je te dni posetil našega zunanjega ministra dr. Ninčiča ter mu naglasil obojestransko potrebo zblizanja odnosov med Rusijo in Jugoslavijo. Predlagal je, naj bi se med obema državama čimprej vzpostavili normalni odnosi. Ninčič, ki za kake

pregovore s sovjetsko Rusijo ni imel nikakih instrukcij od beograjske vlade je izjavil, da bo to takoj sporočil v Beograd ter zaprosil za navodila in eventualna pooblastila.

Naši visokošolci v Gradcu.

(Spomenica Jugosl. akademske menze.)

Življenje po vojni, združeno z današnjo mednarodno finančno krizo, ima za nas dijake v inozemstvu neprimerno težke posledice. Ekonomski položaj nas je privedel v tako situacijo, da so tri četrtine naših dijakov vržene v najhujši vrtnec življenske borbe. Število je precej visoko, približno 600 jugoslovenskih dijakov v Gradcu iz vseh krajev Jugoslavije, ki so si postavili za življenjski cilj in ideal: humanitarnost in vzgojo svojega ljubljene naroda, se mora danes boriti s težko oviro — draginjo, ki jih neprestano moti v njihovem vzvišenem pozivu. Toda kljub vsej bedi se akademska omladina zaveda svojih dolžnost in začneja nov poskus, ki je v teh težkih dneh edina rešitev: snuje Jugoslovensko akademsko menzo. Snuje jo, a brez vsakega kapitala, vpoštevajoč dejstvo, da ne bo dobila od države zadostne pomoči, da izvede svoj poskus do konca. Zato se obrača na vsa dobrodelna društva, na rodoljube in prijatelje naše omladine v domovini, da ji v teh težkih trenutkih priskočijo na pomoč z denarjem in živili. S svojo moralno in materijalno podporo bode vili mladini moč, da vztraja pri započetem delu; obenem pa bode s tem manifestirali svojo ljubezen do domovine in do šolske omladine, do njenih vzvišenih ciljev!

Apeliramo na javnost, ker nas k temu silijo bedne razmere, katerim smo izvrženi, pa upamo, da naši rojaki ne bodo dopustili, da omladina, ki je ostala od stotisočev onih, ki so preminuli v pomladi svojega življenja, strada in propade v tujini, saj je ta omladina upanje in moč naroda, njegov bodoči steber: steber kulturnega, političnega in duševnega življenja.

S tem, da si snujemo menzo, si hočemo olajšati življenje v tujini, ohraniti zdravje in zasigurati napredek. V tem slučaju ne igrata nobene vloge osebni ali strankarski momenti, ampak odločuje svetelše in važnejše dejstvo: vzgoja naše omladine in njeno ekonomsko zavarovanje.

Začasni odbor »Jugosl. menze« v Gradcu.

Opomba. Denarne prispevke sprejema tudi naše uredništvo ali podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru.

Dnevna kronika.

— Čudne razmere v Višjem šolskem svetu. Prvi december, naš narodni praznik se bliža. Slavljenje tega dne me nanovo spominja na petindvajsetletnico naše mature, ki smo jo obhajali v tem letu, in na zanimiv pogovor pri banketu o narodni zanesljivosti naših

visokih in višjih oblastev. Eden izmed tovarišev, ne vem več kateri, nam je pravil takrat in navedel tudi fakt, da so mariborski Nemci od nekoga natančno informirani o vseh vladnih ukrepih in da za nje vedno preje zvejo, kot pa za to poklicani organi. Nemci plačajo, Slovenci pa poročajo. Natančneje podatke o tem poglavju sem že pozabil, bolje pa še pomnim sledeče o višjem šolskem svetu, kakor ga je upravičeno ogorčenim tovarišem razlagal g. rav. Vajda v Ptuj, sedaj nadzornik v ministrstvu v Beogradu. Obtožba, ki smo jo tam slišali o Višjem šol. svetu, je sledeča: Matzunova hči v Ptuj (mimo grede povedano, njen stari oče še nemški ni vedel!) se kot »nemška« učenka na ptujski gimnaziji ostentativno nikdar ni udeleževala narodnih slavelj v šoli. Proforski zbor jo izključil, in g. ravnatelj poroča zadevo primerno pripombo v Ljubljano. Čez nekaj dni ga na ulici (!) vstavi Matzun in interpelira radi izključitve, češ, kaj pa ste pisali o moji hčerki v Ljubljano? Vajda: »Prosim, g. Matzun! Matzun: »O, prosim, prosim, jaz znam vse. Vi ste pisali to in to, a nič ne de, moja hčerka ne bo izključena, in še ostane v šoli. Tako je sklenil Višji šolski svet, jaz imam že obvestilo.« G. ravnatelj je bil presenečen, ker se sam o tem ni bil obveščen. Čez par dni pa se je i on prepričal, da v Višjem šolskem svetu nekdo prej obvešča Nemce, kot pa za to poklicane osebe. V lepini razmerah živimo; kaj naj rečemo k majhnim uradom, daleč od centrale, če že v njej sami ni vse v redu! Zanimivo bi res bilo izvedeti, kdo je informator Nemcev in koliko dobi za svoja poročila. Nemcev menda pri Višjem šolskem svetu ni, ki bi to delali brezplačno. — Elifalt je torej naše gore list. Ni miščevanje ali osveta, ki mi narekuje te vrstice, pač pa želja, da naj bodo čisti tudi naši višji, najsi so potem že vlada ali Višji šolski svet. — I. Aruš.

— Kdo je kriv? V listih čitamo, da priredi »Institut slovanskih študij« v Parizu svečano proslavo praznika našega ujedinenja s predavanjem znamenitega sorbonskega slavista prof. Eissenmanna. Vse lepo in hvalevredno! Toda naše veselje je bilo pri kraju, ko smo čitali imena pesnikov, katerih pesmi se bodo recitirale pred oficijelno francosko publiko. Slovensko pesništvo zastopa med Vladimirov Nazorjem, Milanom Rakičem in Milatinom Bojičem — Lovro Toman. Kratka izbira! Lovro Tomanu bodi vsa čast kot narodnemu prvaku in naj mu svet ti večna luč, v tem smo si edini, toča njegove pesmi ne spadajo niti na našo prireditve v Kurji vasi, kor vsak šolarček ve, da imamo mnogo boljših in odličnejših pesnikov. Kdo je kriv, da se Lovro Toman solnči pred pariško elito ob boku Nazora in Rakiča? Ali je to ignoranca, ali kaka zahtetna klobuta? V vsakem slučaju vredno sojanja!

— Konec dijaške stavke v Pragi. Dne 27. t. m. so se na vseh fakultetah nemške univerze zopet pričela predavanja.

Tyrš kazal svojemu narodu pot k svetovni umetniški konkurenci.

24. Ustanovitve sokolske zveze vlada že tretjič ni dovolila, odobrila pa je pravila žup leta 1884. Župno organizacijo so si društva zasigurala vzajemno pomoč in uvedbo sestavne telovadbe. Prve naloge župne organizacije so bile: vzajemna pomoč društev, skupni nastopi in izleti, uvedba sestavne telovadbe, pospešitev v razširjenju in poglobitvi sokolske misli. Najstarejša župa so nastale v dobi 1884—1887.

Kolinski Sokol je vodil prvi sokolski polet preko meje, v Krakov 1884. L. 1886 je bil v praškem Sokolu drugi voditeljski tečaj s 57 slušatelji.

25. Petindvajsetletnico Sokolstva 1887 so nameravali proslaviti z II. vse-sokolskim zletom v Pragi, kojega je pa preprečila vladna prepoved. Na zlet se je prijavilo tudi amerikaško Sokolstvo, ki je prišlo kljub odpovedi zleta. Telovadne tekme v Češkem Brodu so bile skromno nadomestilo za preprovedani zlet. Amerikanci so ob tej priliki presenetili s sestavnimi vajami s kiji in na orodju; te vaje je jelo gojiti nato tudi češko Sokolstvo.

(Dalje prihodnjic.)

PIVKO:

Čehoslovaško Sokolstvo v dobi 1862—1922.

(Dalje.)

21. Po letu 1880 se je budilo sokolsko življenje iznova. Društva so pričevala zopet redno telovaditi in snovala so se nova društva. Leta 1881. je jel zopet izhajati časopis »Sokol«. Tyrš je klical, bodril in vzpodbujal na delo in predlagal prireditve sokolskega zleta. Priprave so poganjale društva na delo. — Zlet se je vršil 18. junija 1882 in je presegel vse nado. Spreveda se je udeležilo 1600 članov, javne telovadbe 696 članov in 76 društev. Klevetniki, ki so se že veselili razpada Sokolstva, so obmolknili.

Zlet je obilo pripomogel k okrepitvi Sokolstva. Nastajala so nova društva in jeli so gojiti telovadbo naraščajo. Sokol v Kolinu je bil prvi, ki je gojil telovadbo naraščajo.

22. Tyrš je vodil 1883 Sokolstvo v Plzen k dvajsetletnici tamošnjega Sokola. Naslednjega leta je odložil načelnništvo praškega Sokola. Naporno duševno delo mu je pretreslo zdravje in odšel je v tirolske Alpe, da si pomiri

živce. V Oetzu se je nastanil in tu se je ponesrečil dne 8. avgusta 1884 na nenasen način. V valovih bistrice Aache so ga našli po 13dnevem iskanju, jeseni 1884 so ga prepeljali v Prago in ga pokopali poleg Fügnerja na Olšanskem pokopališču dne 9. novembra.

23. Miroslav Tyrš je bil rojen v Dečinu nad Labo 17. novembra 1832. Takoj po zrelostnem izpitu v Pragi, ki ga je na lastno zahtevo delal prvi v češkem jeziku je jel telovaditi v Malypetrovem in poznej v Schmidtovem zavodu. Posvetil se je filozofiji in poznavanju umetnosti. Po vseučiliških studijah je bil vzgojitelj v družini tovarnarja Barthelma, nakar se je vrnil v Prago 1861 in bil promoviran na doktorja modroslovja. Kot načelnik prvega in največjega sokolskega društva je bil nad 20 let duševni vodja Sokolstva. Na podlagi svoje globoke in vsestranske izobrazbe je sestavil prikladen, izvirno telovadno nazivoslavlje in uredil telesne vaje po premišljenem sistemu. Zapustil nam je naše krasno Sokolstvo.

V mnogih člankih svojega časopisa »Sokol«, zlasti v sestavku »Naša naloga, smer in cilj« (1871.) slovenski prevod v Slov. Sokolu 1904, štav. 2, 3, 4.)

je razložil svojo sokolsko misel: Sokolstvo je nastalo, da čuva naš mali narod pogube. Slabotni in malovredni narodi morajo propasti in izginiti iz zgodovine. Naš narod si mora zasigurati pravo na življenje s tem, da pri nese svetu nove vrednote in nove misli. Čim manjši je narod, tem bolj mora presegati velike narode po globoki izobrazbi. V stremljenju po izobrazbi in napredku v vseh strokah človeškega dela ne sme nikdar mirovati (»večna nezadovoljnost« in »večno gibanje«). — Izobrazba sama pa ne zavaruje naroda, ako je pri tem telesno slaboten in mravnostno pokvarjen. Naloga Sokolstva je torej telesna in duševna vzgoja vsega naroda. Ves narod bodi deležen sokolske vzgoje (»Kar Čeh, to Sokol«). Misl je torej demokratska, ki zahteva, da spoštujemo v vsakomur brata, katerega je treba osvoboditi iz duševnega intelektualnega ropstva in borbi zoper pritisk, nazadnjaštvo in zoper omejevanje svobode. Korist celega naroda zahteva, da poedinec podrejuje prostovoljno svoje osebne koristi v korist celote. Prostovoljna disciplina je važno sredstvo sokolske vzgoje. — Kot profesor krasoslovja in zgodovine umetnosti na tehniški in vseučilišči je

Mestna hranilnica v Mariboru.

Na zopetne napade v »Straži« št. 135, je upravni odbor Mestne hranilnice v svoji seji dne 24. novembra sledeče ugotovil:

1. Predvojne avstrijske rente so se nakupile za K 7.961.179,20; vrednost teh papirjev pa je K 12.758.300, ker jih mora po senžermenski pogodbi prevzeti naša država po minimali, kar se je že zgodilo in so te rente sedaj naš državni papir.

2. Slučaj Marinič se je natančno razčistil po od mestnega magistrata poslanem revizorju g. Skrlepu, kateri je ugotovil, da je dotično pomoto zakrivil takratni namestnik blagajnika in se je po mota popravila takoj po sklepu mesečne bilance za oktober 1921.

3. Iстина je, da v Kreditnem društvu poslovanje ni bilo pravilno in primerno; to ugotovitev g. revizorja Skrlepa je vzelo vodstvo z zadoščenjem na znanje in takoj odpravilo vse nedostatke. Uradništvo, ki je zakrivilo nered v poslovanju, je zavod zapustilo.

4. Vsak vlagatelj lahko vzdigne svojo vlogo; ne blagajnik ne drug uradnik ga ne izprašujeta za vzrok dviga. Ako pa vidi vodstvo hranilnice, da prihajajo stranke v neprimernem številu po vloge, je pač dolžnost vodstva, ako je zraven še dognana gonja proti zavodu, da stranke pouči o nevarnosti zavoda in da skuša dognati one, ki hujšajo proti tako eminentno važnemu denarnemu zavodu.

Pripomni pa se, da se do danes ni poslala niti ena stranka h gospodu vladnemu komisariju, kakor to trdi »Straža«.

5. Mestna hranilnica nima od Mestne hranilnice v Ljubljani nobenega posojila, pač pa vlogo pet milijonov kron, kakor vsaka druga stranka. Za to vlogo se je prostovoljno ponudila zasnamba vrstnega reda pri palači hranilnice, ki se je tudi izvršila. Vloženi znesek pa se ni nikdar vknižil kot dolg, temveč je naložen na hranilno knjižico št. 15.949 in se je porabil za nakup predvojnih avstrijskih rent.

6. Iстина je, da je hranilnica po svojem predsedniku upravnega odbora iskala gotovino in jo, kakor mnogi drugi denarni zavodi, dobila v obliki vloge pri poštenem čekovnem zavodu, kar potrjuje veliko zaupanje, ki ga uživa Mestna hranilnica Mariborska.

7. Da se ugotovi vrednost dr. Irgolčevih hiš v Mlinski ulici, katere so reden predmet napadov na hranilnico, se bodo pustile iste ceniti po sodno zapriseženih cenilcih. Rezultat cenitve se bo takoj objavil.

8. Z obžalovanjem konstatira upravni odbor hranilnice dejstvo, da mora pred javnostjo štiti zavod, ki se je iz težke krize ob prevratu privedel zopet k rednemu poslovanju in ki stoji danes trdno, kakor malokateri drugi denarni zavod. Dolžnost vsakega posameznega Slovenca bi pač bila, da podpira zavod, ki je prešel po dolgih 60. letih vsled razsula Avstrije v narodno posest.

Upravni odbor Mestne hranilnice
v Mariboru.

JDS.

Sestanek pridobitnih krogov skliče obrtni osek krajevne organizacije v Mariboru za sredo 29. nov. ob 20. uri v dvorani gostilne Orovič. Na dnevnem redu je važno narodno-gospodarsko posvetovanje ter so vabljeni vsi pristasi, ki jih zanima delo za razvoj narodnega gospodarstva v Mariboru.

Demokratski sestanek v St. Lenartu v Slov. Goricah se vrši v sredo, 29. novembra zvečer. Na sestanku poroča nar. poslanec dr. Kukovec.

Mariborske vesti.

Maribor 28. novembra 1922.

m Smrtna kosa. Dne 27. novembra je umrla v tukajšnji bolnici gđ. Marjica Černe, stara 17 let, gojenka trgovske šole, hči davčnega poduradnika Janika Černeta. Pogreb se vrši v četrtek ob 15. uri iz bolnice na Pobrežje N. v m. p.!

m Na državni praznik dne 1. decembra ostanejo trgovine glasom obvestila trgovskega gremija ves dan zaprte.

m Velikodušen dar za Mar-Stan. G. Miroslav Kostijal, družabnik tvrde Hmeljak in drug. Rotovski trg, je poklonil Mar-Stanu 1000 kron z namenom, da Mar-Stan nadaljuje človekoljubno delo za stanovanjske reševce. Naj bi gospod Kostijal ozir. tvrda Hmeljak našla še mnogo posnemalcev, zlasti med našimi domačimi tvrdkami in sicer v trdni zavesti, da s takim hvalevrednim vzgledom najbolj podpirajo tudi stanovanjske reševce.

m V proslavo narodnega ujedinenja se vrši v petek, dne 1. decembra v Götzovi dvorani elitni ples. Vabila se bodo razposlala tekom jutrišnjega dneva. Kogar se bi pomotoma spregledalo, naj se blagovoli obrniti na g. okrajnega glavarja dr. Lajnišča.

m Bliznja predavanja v Ljudski univerzi. Dne 11. decembra predava v mali kazinski dvorani v Mariboru že znani predavatelj, poročnik trgov. mornarice in urednik »Jugosl. Pomorca« g. Rudolf Ornič o »Važnost pomorske propagande v Jugoslaviji.« — Dne 16. decembra pa predava šef tukajšnje državne borze dela g. Jož. Stabej o »Borzi dela in organizaciji delavskega trga.« O teh predavanjih še poročamo.

m Za največje stanovanjske žrtve, ki prezebajo po lopah, skednjih in vežah, je daroval g. okrajni glavar dr. Lajniš 20 odej, 20 slannikov in 20 parov nogavic. Obljubil je tudi še nekaj ženske in moške obleke, perila in čevljev. Prosilci ki so res potrebni, naj se zgledajo v pisarni Mar-Stana na Rotovškem trgu.

m Miklavžev večer mariborskega Sokola bo v torek 5. dec. ob 8. zvečer. Na vzporedju je nastop Miklavža in prosta zabava s plesom. Darila bo sprejemal hišnik Narodnega doma na dan prireditve do 6. ure zvečer. Vsako darilo mora biti kolkovano za 1 Din. Sokolskim kolkom, ki se dobi pri hišniku.

m Društvo za podpiranje revne mladine v mariborskih ljudskih in meščanskih šolah se je v nedeljo ustanovilo. Za predsednico je izvoljena ravnateljica gđ. Štupca, v odbor pa gospe Woegegerjeva, Matkova in dr. Zakrajškova ter gg. dr. Novak, dr. Reisman, Skušek, Kerševan, Sparl in Vabič.

m Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru objavlja svojim članom, da je dobila potom Saveza v Beogradu moko št. 0, moko za kuho in krušno moko in jo prodaja po ugodno nižjih cenah. Vsa ta moka je prvovrstna! Po navodilih akcije za pobijanje draginje se moka naročuje samo od Saveza, ker so cene najugodnejše. Moka za pecivo sicer ni ostra, ker Satez take nima, a je vsekakor prvovrstna. Če bi se vsi člani s to moko zadovoljili, bi zadruga dobavila ostro moko drugod, katere cena pa ne more biti nižja ali vsaj ne izdatno nižja od cen v trgovinah.

m Izredni sestanek koroških Slovencev bo v sredo 29. nov. ob 8. uri zvečer »pri Zamorecu«, kjer bo poročal odličen rojak! Korošci, pridite vsi!

m Ustanovni občni zbor društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in okoliške občine Pobrežje, Studenci, Tezno, Novavas, Krčevina in Lajtersperk se vrši v nedeljo dne 3. decembra ob 9½ uri v mali kazinski dvorani v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Čitanje pravil. 3. Referat okrajnega sodnika, gospoda Vrabla o pravnem razmerju med hišnim posestnikom in stanovanjskim najemnikom. 4. Volitev predsednika, njegovega namestnika, 8 odbornikov in preglednikov. 5. Določitev letne članarine. 6. Slučajnost. Nasvete glede kandidatov za društvene funkcije sprejema predsednik pripravljalnega odbora gospod postajenačelnik Mohorko na Koroškem kolodvoru, oziroma gospod vižji davčni upravitelj Meglič v uradnem posloju Ciril Metodova ulica, II. nadstropje, soba 9. — Sprejemanje članov se vrši pol ure pred ustanovnim občnim zborom. Pripravljalni odbor.

m Obsojen doktor živnozdravništva. Te dni je stal nemški živnozdravnik dr. Walter Sirk pred vzklicnim senatom mariborskega okrajnega sodišča, ker je prodal, oziroma izročil kot zakupnino svoji tašči v Limbušu vedoma pokvarjeno in nevažno vino in sadjevec, ter je bil za to obsojen po § 11 zakona o živilih na 400 Din. globe oziroma teden dni zapor. Sirk je bil pri

okrajnem sodišču sicer oproščen, vsled vzklica državnega pravdnštva pa je bil pri okrajnem sodišču kot zvedenec zaslišan inženir Mohorčič, ki je na podlagi preiskave ugotovil, da je bilo v Sirkovem vinu prilito ogromno vode in vinskega kamna.

m Nenavaden slučaj. Danes popoldan so se v Frankopanovi ulici splašili konji g. Peklarja iz Krčevine ter v divjem begu drveli po ulici. Ljudje, ki so se nahajali na ulici, so prestrašeni zbežali, nihče si ni upal konj ustaviti. Pred neko trafiko bi bili konji kmalu povozili nekega otroka, katerega pa je nek moški še ravno v zadnjem trenutku rešil. Konji so divjali dalje navzdol proti Ruški cesti, kjer vsled hitrice niso mogli zaviti, ampak so prileteli v vrata gostilne »Pri zvoncu«, ki so se odprla in konji so se zagnali v vežo, kjer so nepoškodovani obstali, dočim je yoz, ki ni mogel v vežo, ostal na cesti. Vse se je dogodilo brez kakke nesreče.

m Radi nepredvidnega ravnanja z orožjem je bil aretiran dne 25. t. m. nek zasebni uradnik Joško R. Krog 15. ure popoldne je rogovilil z nabitim samokresom po Meljski cesti. Pri tem se je samokres sprožil. Strel je ranił nepredvidneža na levi roki. Med občinstvom je nastalo radi streljanja na ulici razburjenje. Nepredvidneža je policija aretirala in se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

m »Jaz sem gospod, vi ste« Tako je pozdravil mesar Ivan Kr. pri svoji stojnici na trgu stražnika, ki ga je prišel opozoriti, da ne sme na trgu razgrajati, kadar se nasrka božje kapljice. Baje mu bo sodišče podalo dokaz, da so tudi še drugi gospodje na svetu in ne samo on kot mesar.

m Težka avtomobilska nesreča. V soboto dopoldne se je ponesrečil pri Framu avtomobil barona Rosmanitha. Na nekem cestnem ovinku je avtomobil na poledeneli cesti zdrsnil v jarek. V avtomobilu je sedela gospa Silvija Rosmanith, ki je vsled sunka padla iz avtomobila ter zadela z glavo z vso silo v občestno jablano. Zadobila je na glavi težke poškodbe ter so jo morali prepeljati v mariborsko bolnico.

m Mestno kopališče bo ta teden odprto v sredo, četrtek in soboto. V petek ostane radi praznika zaprto. Parne kopeli je v sredo in soboto ves dan za moške, v četrtek pa za ženske. Kadna kopelj je vse omenjene dni vsem strankam dostopna.

m Vročekrven mesar je tudi nek Lazar Plevnik. Pred par dnevi je v kavarni Žigert najprej napravil primerno »ceho«, potem pa začel razgrajati in lomiti stole. Policija ga je zato primerno nagradila.

m Negovanje lepote. Vaše čelo ostane gladko, vse morebitne gubice izginejo, koža postane zopet gladka in zdrava, če se poslužujete strokovnega negovanja lepote v damskem salonu E. Mareš, Gosposka ulica 27, ki se najtoplejše priporoča.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Opozarjamo na današnji inšerat tvrde A. Traun, trgovine s čevlji, Grajski trg št. 1, kjer se dobi vsakovrstne čevlje v najelegantnejši obliki po najnižjih dnevni cenah.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 28. novembra, Nečak. Izven. Premijera.

Sreda, 29. novembra, Revizor. Gostovanje v Celju.

Četrtek, 30. novembra, Nečak. Ab. A.

Petek, 1. decembra, Ilirci. Svečana predstava v proslavo Narodnega praznika. Izven ab.

Soboto, 2. decembra, Običan čovek. Ab. C in kuponi.

Nedeljo, 3. decembra, Nečak. Izven abon.

»Nečak«. Opozarjamo cenj. občinstvo na današnjo premijero »Nečaka«. »Nečaka«, opereto v treh dejanjih so že pred leti (1907) vprizorili v Zagrebu in v Ljubljani. »Nečaka« je uglašil naš znani skladatelj Viktor Parma, kateri tudi opereto dirigira.

Sokolstvo.

o Sokol v Studencih priredi v soboto dne 2. decembra ob 20. uri zvečer v Sokolskem domu vlezabavno komedijo »Zmešnjava na zmešnjavo«. Ker je čisti dobiček namenjen za popravo Sokolskega doma, so vsi prijatelji društva od blizu in daleč prav vljudno vabljeni, posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Zdravo!

Izored sodišča.

Maribor, 25. nov.

Nepošten sollicitator.

Petinštridesetletni sollicitator Franc Moreše se je zagovarjal pred okrajnim sodiščem radi hudodelstev poverbe in goljufije. Obdolženec je bil v drugi polovici tekočega leta najprej pisarnovodja pri notarju Požunu v Gornji Radgoni. Nato pa od 2. do 9. oktobra sollicitator pri tamošnjem odvetniku dr. Lenartu Boeziju. Prvemu je poveril od strank zaupane mu zneske v visokosti skupaj 4702 K; drugemu pa 21.541 K. Pri Savnikovi, pri kateri je stanoval, je poveril zaupano mu srebrno moško uro v vrednosti 8000 K. Pravi, da jo je izgubil. Osumljen je nadalje, da je meseca aprila odvetniku dr. Alojzu Bratkoviču v Slovenjem gradu poveril 1564 K. — Dne 15. avgusta je opeharil Clotarja Bouvierja v Gornji Radgoni za 12.628 K. To svoto mu je izvalil pod zvito pretvezo, da ga pošlje šef notar Požun, da mu izroči 12.000 K kot pristojbino za protokola-cijo in 628 K za koleke. — Sodba se glasi na 10 mesecev težke ječe.

Lahkomiselno igranje s puško.

Dne 6. oktobra po noči so v Soderču, okraj Slovenska Bistrica, fantje po vionogradih stražili z dvema lovskima puškama. Eno so izstrelili, drugo pa ne. Ko so potem pred neko kletjo sedeli in se šalili, je vzel 28letni posestniški sin Jernej Kapun puško — in misleč, da je izstreljena — sproži proti svojem tovarišu Simonu Marguču. Vzel pa je pomotoma neizstreljeno in Marguč se je zvrnil in bil v par minutah mrtev. Kapun se je radi te malomarnosti zagovarjal pred okrajnim sodiščem, ki ga je obsodilo na 3 mesece strogega zapor.

Gospodarstvo.

g Obvezni polletni tečaj na državnih podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. januarja 1923. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 10. decembra 1922 prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski list; 3. zadnje šolsku izpričevalo; 4. učno spričevalo; 5. ubožni list; 6. npravstveno spričevalo. — Po uk v podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se plačuje kot neobvezen predmet ogledovanje klavne živine in mesa. Prošnje je kolkovati z Din. 13.—, vsako prilogo pa s kolekom za Din. 1.00.

g Novi premogovniki v Medžimurju. Kakor poročajo zagrebški listi so v severnem delu Medžimurja odkrili te dni nove plasti premoga, ki segajo na nekem mestu celo pod strugo reke Mure. Kakovost tega premoga še ni določena, kakor tudi še ne količina plasti.

g Nove tobačne tovarne. Upravni odbor samostojne monopolne uprave je sklenil zgraditi v Nišu in v Velezu nove velike in najmoderneje urejene tobačne tovarne. Komisije, ki imajo nalogo izdelati načrte, so že imenovane.

Objave.

§ Mestni kino. II. del najzanimivejšega filma »Robinson Crusoe« z Marjo Danijem v glavni vlogi se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Iz sovjetske Rusije.

Ljudska prosveta v Rusiji.

K peti obletnici boljševiške revolucije v Rusiji je izdal berlinski list »Rote Fahne« slavnostno številko, posvečeno sovjetski propeandii. V te

številki je objavljen tudi prispevek sovjetskega komisarja za ljudsko pravo A. V. Lunačarskega, ki razpravlja o predmetu lastnega delokroga. Ton njegovih izjav je nenavadno resigniran, na čemur ne more ničesar izpremeniti njegov končni sklep, češ, da so bila prava vsa pota, ki jih je nastopila revolucija. Lunačarski priznava, da ni mogla vlada oskrbeti niti onih šol, ki so ostale iz prejšnjega režima, še manj pa je mogla nuditi denarnih sredstev novousta-

novljenim šolam. Po oficijelnem mnenju sovjetskega komisarja so temu krive pogoste vojne in gospodarske težave, s katerim se je morala boriti sovjetska vlada tekom petih let svojega obstoja. »Vsa sredstva« — piše Lunačarski, »so morala služiti za ozdravljanje onih organov sovjetske republike, brez katerih ni mogoče živeti; za zdravljenje industrije in prometa. Na ljudsko šolo so odpadle samo drobščine. Zato pa moramo zabeležiti silno zmanjšanje osnovnih šol in tudi

šole druge stopnje so v slabem stanju.« Lunačarski na to razmišlja o načinu, kako bi se dalo zboljšati te razmere in pravi, da je edino sredstvo za rešitev državnih financ zopetna uvedba davčnega sistema in sicer ne samo državnih, marveč tudi komunalnih davkov. Sedanj način ruskega gospodarstva pa izključuje za dolgo dobo let stabilizacijo ekonomskega življenja in sicer tudi v tem slučaju, če bi uvedli davke. Iz tega pa sledi, da bo šolstvo v Rusiji še dolgo odvisno od drobnice

in da bo prosvetni razvoj še dolgo zastavljen od gospodarskih najinosti. Lunačarski sklepa, da je to ogromna škoda za komunizem in njegovo idejno prodiranje med ljudstvo.

Z drugimi besedami: Lunačarski priznava, da je komunizem polomil tudi na kulturni fronti. To je po vojaški in gospodarski fronti že tretja izgubljena bitka. Kaj še ostane?

Glavni urednik: Radivoj Rehar
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim

Najprimernejša darila za
božič in novo leto
AMERIKANSKI
IN ANGLEŠKI
SINGER ŠIVALNI STROJI

Singer igle in nadomestni deli. Singer olje, niti, svila itd.

Lastna mehanična delavnica
— **Prodaja na obroke** —
Singer šivalni stroji Bourne & Co., New York
Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Marulićeva 5
Podružnice: **MARIBOR, Solška ul. 2**
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zajčar in Stip.
2349 3-3
— **Zastopstva so v vseh večjih mestih** —

Mala oznanila.

Koristite se z **najsolidnejšimi cenami** v novi modni trgovini B. Veselnović & Komp., Maribor, Gosposka ulica 26. 2370 8-1

Primeren nakup! Elegantne damske kostume, primerne za božična darila: Črni kostum, bogato s sealskim ornamentom, drap suknjeni plašč, drap kostum, vijoličasta plesna obleka in ena cape-obleka. Vprašati pri barvarju Nedog. Gosposka ulica 33. 2372 3-1

Soba s posebnim vhomom, v sredini mesta, se odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi lista. 2369

Išče se **meblirana soba** za solidnega gospoda. Pismene ponudbe pod »Činovnik« na upravo. 2368 3-1

Zastave različnih velikosti po zelo nizkani ceni prodaja razstavi odbor Pokrajinske občine na stave, Aleksandrova cesta 22. 2360 5-3

Tovarna pohištva Koroška cesta 46, Hochegger in drugovi, ima v zalogi spalne in jedilne sobe kakor tudi kuhinjske opreme po izvršnih cenah. Sprejme tudi vsako mizarско delo. 2346 10-3

Zamenjava stanovanja. — Snažno stanovanje v sodni ulici v eno sobo in kuhinjo se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov pove uprava. 5-2

Zamenjam stanovanje

v **Sodni ulici**, obstoječe iz dveh lep h čednih sob, kuhinje in vsemi pritlikinami, z električno razsvetljavo, za večje od treh do štiri sob z električno razsvetljavo, kjerkoli si bode v mestu na levem bregu Drave, Naslov se izve v upravi.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Negovanje lepote
friziranje dam
umivanje glave

masaža z elektriko in manicure v strogo separiranem, z najnovejšimi aparati opremljenem damskem salonu.

E. Mareš, Gosposka ul. 27.

Prvo vrstna strokovna postrežba. Zmerne cene.

Prostovoljna javna dražba

premičnin (pohištvo, obleka, kuhinjsko orodje in dr.) iz zapuščine Albine Mlinarič se vrši s sodnijskim dovoljenjem

dne **2. decembra 1922 ob 14. (2.) uri popoldan**

v Gregorčičevi ulici št. 14, pritličje.

Kupljene predmete je treba takoj plačati in odstraniti. 2373 2-1

Notar dr. Franc Firbas, kot sodni poverjenik.

Domači čevlji v vseh velikostih za dame in gospode.
Plesni čevlji v najmodernejših in najelegantnejših oblikah se dobe
po najnižjih cenah pri
ANICI TRAUN MARIBOR
Grajski trg št. 1 2324

Prvi dobitnik natečaja NEST-LOVE ČOKOLADE je dobila
Gospica Anka Pacić
BEograd, Studenička 31.
ki je prva zbrala popolno kolekcijo vseh 72 različnih sličic, nahajajočih se v tabletah ČOKOLADE NESTLE in ima zadostitev, da gre v Pariz in nazaj v vagonu Lit (prvi razred) na stroške KOMPANIJE NESTLE.
Kdo želi dobiti salonsko garnituro?
Kdo še od 81 dobitkov, ki slede?
Da se to dobi, treba je zbrati kolekcijo 72 sličic, ki se nahajajo v tabletah
mlečne čokolade Nestle 2348

POZORI!

Zimske in športne obleke, raglone, površnike, damske kostume in plašče izdeluje najceneje in po najmodernejšem kroju **Dominik Fabjančič** Jurčičeva ulica 5/I. 2050

Božična darila

Preproge
Zavesa
Odeje 2349 10-2
Pregrinjala
Kožuhi
Podobe
Lesene svetiljke
Kristalni kozarci
Umetni porcelan
Pohištvo

Največja izbira
Znižane cene

Trgovina pohištva
KAROL PREIS
MARIBOR
Gosposka ul. 20

Ceniki zastoni
Ogled prost

Stojnina na železnici povišana
za Din 10— na uro!

Za brzo prevažanje dospelih pošilk se priporoča

JADRAN d.z.o.z.

prej **REITINGERJEV** naslednik.

PISARNA MELJSKA CESTA 1 - TELEFON ST. 35.

Največje in najstarejše podjetje za prevažanje v mestu. 32 vozov, 5 pohišt. vozov, 2 tov. avtomobila. 2300 10-5

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge dozelne prideleke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88.** 1328

Križovska opekarna

elektrarna, valjni mlin in žaga
Križovci pri Ljutomeru

Imamo v zalogi in nudimo vsakovrstno opeko po najnižjih dnevnih cenah. Pri večjih naročilih 10 do 20% popusta.

Dobavljamo opeko v velikih količinah pod konkurenčno ceno.

2323 Zahtevajte oferte! 3-3